

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Czapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— augusztus 10.

(Ezüstjubileum.) Száz esztendővel eze lőtt, 1806, augusztus havában Ferenc császár a kényszerűség rábirta arra, hogy lemondjon a német-római császárságról és fólvegye az osztrák császári címet. Ez a címváltozás, melynek százévesztendős jubileumát még Ausztriában is szándékosan elfelejtik megülni, egy évszázadok során történet hanyatlási folyamatnak végső pontját jelenti. Ferenc császárnak száz évvel ezelőtti be kellett látnia, hogy nemcsak a Habsburg-dinasztia világruralmának ütött a végső órája, de ennek a világruralomnak még címekben és egyéb külsőségekben megnyilvánuló fikcióját sem lehet tovább föntartani. A Habsburgok századokon keresztül a német római császárság révén Európa politikai urai voltak. Ez az uralom nem egyszerre dőlt meg. Hosszú évszázadok kellett ahhoz, hogy abból a hatalmas épületből, melyet német római császárság néven bámuit a világ, roskadozó, széjjelmállo rom váljék. Amikor a nagy Napoleon megjelent a világtörténelem porondján, már nem került nagy munkájába, hogy a már csak papirosan diostelenül tangódó császárnak megadja a kegyelemzőfést és a Habsburgokat rákényszerítse annak a bevalására, hogy világbirodalmi aspirációikról végképpen le kell tenniök. Ferenc császár csak a helyzet elháríthatatlan konzekvenciáit vonta le, amikor lemondott arról a címről, melynek jelentősége már ugy sem volt és kisebb területre vonult vissza, megalapítván az osztrák császárságot. Száz év lefolyása azon-

ban meghozott egy keserű igazságot. Most már minden elfogulatlan szemlélő előtt kétségtelessé vált, hogy az osztrák császárság se váltotta be azokat a vérmes reményeket, melyeket megalapítói hozzá fűztek. Nem káprázatos palota lett belőle, aminek száz évvel ezelőtti elképzelték, hanem roskadozó, düledező épület, melynek gyöngs falai már csak nagynehezen tudnak megbirkózni az idő viszontagságaival. Hogy ez így esett, arról jórészt a Habsburgok is tehetnek. A tizenkilencedik század elején föltámadt nemzeti eszme annyira megerősödött, hogy számolni kellett vele. A Habsburgok, fájdalom nem gondoltak ezzel. Teljesen megváltozott körülmények között is egyre ragaszkodtak ahhoz a hagyományhoz, melynek követése a legszomorubb következzésekkel járt: a központi birodalmi eszméhez. Ez a végzetes tradíció, ha kell erőszakkal is, egységet akar teremteni a legelőtőbb elemek között is és a népi egyéniséggel nem törődve, minden nemzetet egy sablon szerint akar boldogítani. A tradíció érvényesült az új osztrák császárságban is és megteremtette keserű gyümölcseit. A mai Ausztria nem lett az a szoroson összeröfött, erősen egységes világbirodalom, melyről az osztrák centralizmus ábrándozott, de viszont az osztrák császárság épületében meghúzódott egyes népek sem találták meg erkölcsi és anyagi boldogulásukat. Más reflexiót nem támaszthat a mostani szomorú jubileum, legfőljebb még egy kérdést: Vajjon a százévesztendős alkotás megér-e még egy százados jubileumot?

(Nem tudják, mitcselekszenek!) Bizony nem tudják a szegény oroszok, hogy mit cselekszenek, a midőn forradalmat gyujtanak — a parlamentárizmusért! Percel Dezső zsebkendője, Fabriczius ezredes, Achim András, Makai Zsiga, Fejérváry, Kristóffy, vicináliák, inkompatibiliák, választási számla és szavazás . . . Ez a parlament. Ez kell az oroszoknak, a helyett, hogy örvendene neki, a mért ellehet nélküle!

A mi ellenségeink.

Írta: Endrey Gyula orsz. képviselő.

— augusztus 10.

Alig pár hónapja még csak annak, hogy a darabant banda elűzetett az ország éléről s a nemzet vezérei vették át az ország kormányzását, már is minden oldalról előkerülnek ismét a megbukott régi rendszer hívei, hogy az új kormány iránt bizalmatlanságot keltsenek s az országgyűlés legnagyobb legnagyobb pártja, a többséget képező függetlenségi és 48-as párt soraiban elhítsék a viszálykodás magvát.

Az új kormány és az őt támogató koalíció nagy feladatra vállalkozott, midőn a feldult alkotmányos rend helyreállítására vállalt kötelezettséget és ha ezen vállalkozásuk az egész országban örvendetes visszhangot keltett akkor, mikor a király a nemzet vezéreinek meghallgatásával számüzte az ország éléről a darabantokat: az új kormányt és a koalíciós pártok működ-

JEGYZETEK.

CXX.

Tégy jót, egy kis segítség,
Ébren tartott remény,
Jó tanács idejében . . .
Ez mind jótétemény.

De más helyett repülni,
Fáraáni, mig pihen,
Ez rontja meg a lelket,
Nem jótett az ilyen.

Tűjébe huzd a cernát,
Varrjon maga tovább . . .
Az élet logikáját
Érezze fogytig át.

CXXI.

Mi a mi munkánk; kérlek szépen,
Kétlábu acéltollas népem?
A mely száll körforgásu gépen?

Egy-egy lapszámunk kiadása
— Csak a közönség is belássa —
A történelem folytatása.

A történész sok kötetébe
Egy egy kor képét kötteté be,
Mi a percet vívők elébe.

Ők mult averján vándorolnak,
Hanem a mát szolgáló tollnak
Inye szerint készül a holnap!

CXXII.

Arattak. Hullámos kalász
S fű nincsen a mezőn, a réten . . .
Ilyen az élet, véli a modern,
Vajudva Sopenhauerében.

Jön új csapat. Görnyedt anyó
Tallózza, mi elvétve áll még . . .
Leányka a mesgyék körül
Kék és piros virányt talál még.

Nincs letaposva teljesen
A létnek annyi tartománya,
Mig bukkansz a bőség nyomán
Egy-két kalászra és virágra.

CXXIII.

A spiritiszták bú-körében
Petőfi, Sekszpir lelke jár
S a mit leírnak, tükörében
Nem zseni iot, hanem számár.

Hiába hogy Petőfi, Sekszpir
Aki diktálni hazatér,
A toll többet zsarolni nem bír
Rajtok, mint mi lelkedbe fér!

CXXIV.

A szenvedély hátára felkapez
S a tűz-sörényü mén ragad . . .
Kiált az élet, dörg a törvény . . .
Nem áll meg . . . Hajszál már az örvény
S akkor . . . megállítod magad!

Nem csoda történt! Még megálhatsz,
Ahol már elfogyott a part . . .
Mindent taposs el, mindent eladts,
De benned él egy szikra erkölcs
S e csöpp erő . . . még visszatart!

CXXV.

„Hatása nincs, szabad tudásom!”
Legyen csak igazad, tudásom . . .
S mig kezem ir, tollam betüz,
A gáz világa idetüz.

A mennyi fény jut a lámpába,
Van földnek annyi tudománya?
Ha most kifejtem a csapat,
A vég szelődje megcsapott.

dését most sem érheti gáncs és jogos kifogás, mikor az országgyűlés első szaka bevégeződött; mert nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy a kormány és országgyűlés teljesítették kötelességüket: helyreállították az alkotmányos rendet s gondoskodtak az állami szükségletekről alkotmányos uton, amire a nemzettől megbízást nyertek.

Ellenségeink: a régi szabadelvű párt egy kised csoportja, a Kristóffy visszasíró haladók és az általános választásoknál érvényesülni nem bírt új függetlenségek — kik a „radikális függetlenségi“ jelzővel ékesítik önmagukat — a „demokratákkal“ és nemzetközikkal sehogy sem akarnak abban a tudatban megnyugodni, hogy a nagy és hatalmas függetlenségi és 48-as párt, mely az új országgyűlésen a nemzet bizalmából majdnem 300 tagra szaporodott, a nemzet nagy érdekeit egy percre sem tévesztette szem elől s hiven támogatta a koalíciós kormányt, melyben a pártnak is három tagja foglal helyet.

Ezek a mi ellenségeink a napi sajtó egy részével állandóan azon mesterkedtek és ma is azon mesterkednek, hogy a függetlenségi pártot szétrobbanás s bizalmatlanságot keltsenek iránta a nemzet nagy rétegeiben, hogy azután a zavarosban halászhasznak. Nem tesszik nekik, hogy az új kormányzat és az új rendszer nemcsak hogy akadály nélkül érvényesül minden vonalon, de sőt népszerűségével szemben minden aknamunkájuk kárba vesz s minél több kudarc éri őket, annál hangosabbak, hogy magukra vonják a közfigyelmet s az ország elhigye nekik, hogy ők különb hazafiak, azért jajgatnak.

Hiábavaló minden erőlködésük, a nemzetet nem fogják megtéveszteni. A nemzet tudja, hogy az ország politikájában és kormányzatában most egy át-

meneti idő van, melyre nézve mindazon hazafias pártok, melyek az alkotmányellenes kormányt s a darabant-rendszert együttes erővel megbuktatták, a királylyal szemben vezéreik után bizonyos kötelezettségeket vállaltak s ezeket a kötelezettségeket úgy a kormánynak, mint az őket támogató országgyűlési többségnek teljesíteniök is kell: mert ez a politikai tisztesség s a nemzeti becsület kérdése.

Igen, a nemzeti becsület kérdése is! Mert a mai országgyűlési többség s ebben a hatalmasan megnövekedett függetlenségi és 48-as párt is azon politikai alapon nyerte a nemzettől mandátumát, hogy a király és nemzet vezérei között létrejött és köztudomású békepontok alapján a mostani átmeneti idő alatt támogatni fogja a hazafias kormányt, segítkezik neki az alkotmányos rend helyreállításában, gondoskodni fog az állami élet szükségleteiről, az alkotmánynak újabb biztosítékokat szerez és az általános választói jog alapján megalkotja az új választási törvényt. A függetlenségi és 48-as párt éppen úgy elvállalta ezen irányban a kötelezettséget, mint az alkotmánypárt, vagy a néppárt, miután tagjai közül is Kossuth Ferenc, Apponyi Albert és Polónyi Géza, elveik fenntartásával, éppen úgy beléptek a kormányba, mint Andrassy Gyula, Darányi Ignác, vagy Zichy Aladár.

És ez nem a nemzet tudtán és akaratán kívül, hanem a nemzet tudtával és akaratával történt. Sőt a nemzet ujjongott örömeiben ezen megállapodások felett, mert csak így szabadult meg az alkotmányellenes kormányzattól s a Fejérváry—Kristóffy-bandától és pribékjeitől — és most a megbukott halandó rendszer lovagjai, az ujdonsült „radikális függetlenségi“ politikusok, a magyképű demokrata urak és a nép-

jogok nemzetközi apostolai elég naivok és botorok azt hinni, hogy a nemzet majd pálcát tör a kormány és a függetlenségi párt fölött, mert eddig becsülettel megállották a helyüket s teljesítették azt, amire vállalkoztak s amire a nemzettől is megbízásuk volt.

Mig a kormány és a függetlenségi párt egy uton vannak, addig nyugodt lehet a nemzet, hogy az ország kormányzása is jó uton halad. Apróbb kormányzati hibák előfordulhatnak most is, mert a kormány tagjai is csak emberek és tévedhetnek, de a hibákat orvosolni fogja maga a kormány és a többség s mig a kormány mögött a függetlenségi párt áll, addig sem a nemzeti jogok, sem a közszabadság védelme nem szorul sem a haladó párti, sem a radikális függetlenségi, sem a demokrata, sem a nemzetközi urakra.

Ők csak folytassák a maguk kis játékaikat, mig gyönyörűségük telik benne, a függetlenségi párt is megy a maga útján.

Politikai hírek.

Az államtisztviselők fizetése. Félhivatalosan jelentik, hogy a kormány az államtisztviselők első fizetési fokozatát egyes szakmánként fogja betölteni. A betöltések még ez év folyamán megkezdődnek.

Mozgalom az adóemelés ellen.

Beadvány a pénzügyminiszteriumhoz.

— augusztus 10.

A kereskedő társulat több oldalról hozzá érkezett azon panasz következtében, hogy a kereskedők adója a pénzügyi hatóság által, az utóbbi évek súlyos gazdasági viszonyai dacára, felemelt összegekkel irányoztatott elő, folyó hó 9-én népes értekezletet tartott, melyen úgy az O. M. K. E. mint a kereskedelmi csarnok is képviseltette

A mig szabályozom a lángot
Addig nyujt szükséges világot,
A ontul gyilkosokra kél,
„Háttálatlan“ jogával él.

A tudásnak is van határa!
A miat a lélek gyilkos kára,
Ez is gonoszság, mergező...
Ime, itt a határmező!

Az arckép.

Itt ülök esőndben; a szobám ablakánál. Tekintetem elvész a park fáiak sejtelenes homályában, az alacsony égbolt lehunynyi kézzelű fényben kuszó felhő foszlányain.

Egyszerre csodálatos dolog történt.

Hirtelen, szinte észrevétlenül megnyílik egy láthatatlan ajtó: a belép hozzám az öreg ség. Oda támaszodik a vállamra, egészen rátelepedik, nem is tudok ellene szólni vagy tenni semmit, nem bírom elűzni, de inkább érzem, hogy mind jobban elhelyezkedik, sulyosan rámnehezedik, egész valómba befészkeződik, velem marad s el nem nagy soha többé.

E világon ő lesz már egyetlen hűséges kísérőm a sivatag. A kialvó alkonyati fényben a lombok közterjengő homályában olykor megnyílnak a lélek szeméi, olyan pillanatokban, amikor egyedül vagyunk, valami késztet, hogy a magányban megpihenjünk és mégis fáj, hogy ime magunkra maradtunk. Megjön ez a pillanat, — egyszer; a földi sorsnak meg kell hoznia

A legtöbben nem tudják vagy nem akarják tudni, mikor éli át lelkük ezt a nagy pillanatot, de akinek megérezni adatott, az szinte előre sejtí, szomorú szívvel éli át; a bus alkonyatban csak egyet sóhajt s aztán miként a sóhajtás tova száll, ki tudja hová lesz a sötét éjszakára váló nagy homályban, Ugy értjük meg, hogy elmúlik minden, minden...

És azután már nem előre, de visszafelé pillantunk, oly szomorúak vagyunk, reményesség helyett az emlékből keressük a választ. Hogy e pillanatot feljegyezzem az életem gyarló krónikájából nagy benső kényszer vitt rá, valami sajátságos érzés, talán a kéjelgés a fájdalom. A végzet utai oly csodálatosak. Én előre megéreztem, hogy nem sokára át kell élnem e nagy pillanatot megfoghatatlan keserűségét. Az életünkben temérdek apró, látszólag közönséges kis eseményt tartunk jelentéktelenné és akad közöttünk aztán egy, amelyről megtudjuk utóbb, hogy a végzet rendelése folytán kellett egyik — másik ilyen eseménynek megtörténni.

Tehát a minap történt meg. Akkor is alkonyodott már. Itt volt nálam az én régi öreg barátom, a vén színész. Ugy szerettem ezt az embert. A görnyedező vállal, botra támaszkodva jár, ritkult haja galamb fehér, az arca ráncos, a hangja érce megtörött, a szeme fénye, mint a kialvó pástortűz, de a kedve derűs, vidám; sohase láttam őt szomorúnak. Őt nézve, gyakran gondoltam már, hinni kezdem: no lám nem bus az aggság; az élet minden korának megvan a maga öröme.

Az elmúlást nem hirdette az ő szava,

hogy egykor ünnepelték s most régen elfeledték. Jól van ez így, — mondta mosolyogva; pihenni esőndben kell, a táps, dal, zene, dörgő éljen riadal, de jó, hogy nincs már! Elrontaná a pihenés esőndjét.

Mosolygott ilyenkor... Ez az ember volt nálam a mulkor mint már annyiszor, sokáig beszélgettünk s megkért, hogy kísérjem haza. Amint beléptünk magányos otthonába s betelepítettünk a fakó karosszékekbe szivarra gyujtva esőndben maradtunk, magam sem tudom talán néhány percig — néhány negyedóraig, miért nem beszélgettünk. Kötélkeztem a szobában. A falakon régesrég elhervadt koszorúk, virágok színe hagyott selyem szallagok, aranyos-üzös betűk, rojtjaik fénye rég oda már. A képek, fotográfiák, festmények írása megfakult; a rámak korhadoznak, és mintha minden rajta volna az a láthatatlan finom porréteg, a melyről a költő azt mondotta, hogy egykor eltemette a piramisokat. Hatalmas tömeggé nő e por, nem csak eltemeti, de föl is emészt mindent. Magához hasonlóvá öröli lassankint a követ és az embert is. A nagy tanítás jutott eszembe végig pillantva e falakon: „porrá leszünk.“! Az öreg is halpatott. Én azt hiszem, e falak között töltve napjait, neki már jó idő óta mindennap csak erre kell gondolni, a nagy, örök elmúlásra.

Az öreg látva hogy milyen érdeklődéssel nézgetem, az ő multbeli emlékeit, mosolyogva szólt — régi diosóság, — vissza nem tér többé soha — Aztán, elkezdett magyarázni. Rámutatott egy képre. Daliás legény hős katona amint kardot ránt, az ember szinte érzi mily isszonyu erővel lehet

magát. Falk Lajos bejelentette, miszerint az OMKE. utalással a pénzügyminiszternek a pénzügyi hatóságokhoz intézett azon utasítására, hogy adóemelést csakis oly esetekben irányozzanak elő, amelyekben az emelés jogosultsága beigazolható, a pénzügyigazgatósághoz méltányos eljárás iránt kérvényt intéz. Az értekezlet elhatározta, hogy Falk Lajos, az OMKE. alelnöke s a kereskedő társulat választmányi tagja és Bárdos Géza a kereskedő társulat titkára vezetése alatt a pénzügyigazgatósághoz tíz tagú küldöttséget meneszt oly célból, hogy a társulat ügyésze: dr Varga Lajos által szerkesztett megokolt kérvényt az OMKE. kérvényével együtt átnyújtsa s a súlyos gazdasági viszonyokkal küzdő kereskedő osztály iránti méltányos eljárásra és jóindulatra kérje a pénzügyigazgatóságot.

A küldöttség tegnap délelőtt tisztelgett Eisenmann Oszkár pénzügyigazgató helyettesnél, aki a küldöttséget barátságosan fogadta s a Falk Lajos által tolmácsolt kérelemre kijelentette, hogy a kereskedő osztály iránt teljesen rokonszenvennel viseltetik s utasítani fogja az adóivető bizottságba kiküldendő pénzügyi közeget, hogy szorosan alkalmazkoejék a Miniszternek méltányos eljárásra vonatkozó utasításához, tenni fogja ezt annyival is inkább, mert az adóirányzat még a múlt év végén történt, amikor a pénzügyi hatóság még nem ismerte a Miniszter intencióját, megígérte továbbá, hogy figyelemmel lesz a kezdő kereskedők iránti méltányos eljárásra is. A pénzügyigazgató helyettes kijelentéseiből remélhető tehát, hogy a kereskedő társulat közbenjárásának meglesz a kedvező eredménye. A társulat beadványát íti közöljük:

Tekintetes kir. pénzügyigazgatóság.

Az 1905—1907. évi III. osztályu kereseti adó javaslatok valósággal megdöbbentették a Debreceni Kereskedő Társulat tagjait magában véve az emelés, még inkább azonban a túlzott emelés javaslata miatt. Minthogy ezek a javaslatok a szak és érdekelt körök meghallgatása nélkül készütek és minthogy ezek a javaslatok a kincstár részéről egyoldaluan szerzett s a legtöbb esetben téves információknak következményei és minthogy sajnos tapasztalataink

vannak a multból a felől, hogy az adóivető bizottság tagjai a kereseti, és az adófizetési képességet nagymértékben befolyásoló egyéb körülmények alapos ismeretének hiányában a rájuk ruházott hatalmat legtöbb esetben a kincstár javára és az adózók terhére érvényesíték: ezeknél fogva kötelességet vél teljesíteni a Debreceni Kereskedő Társulat, a midőn felemeli szavát a tekintetes Pénzügyigazgatóság előtt azon célból, hogy tagjainak sem az általános gazdasági helyzet, sem az egyén szerinti teher viselési képesség által a legtávolabbról sem megindokolható súlyos megadóztatásnak elejét vegye.

Tekintetes Pénzügyigazgatóság! Mind azon körülményekre amelyek az iparnak a kereskedelemnek, egyszóval a jövedelmező foglalkozásoknak általános fellendülését előidézni alkalmasak: ezuttal feleslegesnek tartjuk rámutatni, megelégszünk egy néhány olyan fontos körülménynek megjelölésével, amelyek a legközvetlenebb multban hiányozván nemcsak, hogy az említett foglalkozási ágaknak gyarapodását nem, hanem inkább hanyatlását előidézték.

E körülményeknek legelsőjeként a mezőgazdasági viszonyokra hivatkozunk. Debrecen sz. kir. városnak és Hajdúvármegyének egész területén az őstermelés: földművelés és állattenyésztés az a főfoglalkozás, melynek jövedelmétől függ a lakosság zömének bevétele; azt hisszük, nem volt az Országnak egyetlen olyan vármegyéje sem, melynek őstermelőit az 1904 és 1905. évi rendkívüli mostoha mezőgazdasági viszonyok ennyira súlytották volna, mint epen Debrecen város és Hajdúvármegyének lakosságát. Az időjárás viszonyok miatt a mag és takarmány termés jóformán teljesen megsemmisült, a magtermésből eladásra épen semmi, vagy csak nagyon szűkösen került és a mi úgy befolyt a gazda zsebébe: azt a bevételeit a gazda nem az ipart és kereskedelmet feléltő beruházásokra, hanem gazdasága egyéb veszteségeinek helyreállítására fordította; a takarmányhiány miatt eladásra került temérdek jószágért a gazda kezéhez befolyt pénz megmaradt a gazda zsebében, vagy a takarékpénztárba vándorolt, hogy az inséges tél elmúltával a jószágállomány helyreállítható legyen.

A rendkívüli mostoha mezőgazdasági viszonyok valósággal leverték, tehát az ipar és kereskedelemnek élénkségét.

Es minthogy a közzgazdaságban jut érvényre legtöbbször az a közmondás, mely szerint „a baj nem jár egyedül”, elmondhatjuk, hogy a mezőgazdasági szomorú helyzetet felül valóságos csapásként nehezedett iparra, kereskedelemre az al-

talános politikai helyzet. — A másfél évig tartott költségvetés nélküli állapot az állam pénzügyi konszolidációját is nagy mértékben megrázkódtatta, a hitel, — járadék papírok estek a pénzintézetek roppant tartózkodást tanusítottak, zálogleveleinknek rosszhiszemű politika által faszírozott visszaözlése te merdek oly készpénzt tartott lekötve, mely rendes körülmények között az ipar- és kereskedelem hiteligényeinek kielégítésére szolgál, a jelzett idők alatt a hitel megkopik, korlátoztatott és az ily módon szűkre szabott hitelre ólomsúlyként nehezedett a kamatláb emelkedés állandósulása. Es míg egyrészt eme körülmények miatt az elhelyezkedése, tehát gyümölcsösztetésre alkalmas tőke a beruházási, tehát a forgalom emelése feladatának teljesítése helyett megállt és megelégedett a takarékpénzárak által nyújtott betéti kamatnak alamizsnájával, addig másrészt jóformán szünetelt minden vállalkozás, mely forgalmat, pezsgő életet, az általános vagyoni helyzetnek csak némi javulását is előidézhetne volna.

A szinte elijesztővé fajult szocialista népmozgalmak pedig épen betetőzték az említett körülmények által előidézett rendkívüli súlyos helyzetet. A mikor a külömben is minimumra csökkent ipari és kereskedelmi vállalati munkáknak lebonyolítását ma egyik, holnap másik, azután harmadik szakmabeli munkás csoportoknak munkabeszűntetése akadályozza, — a mikor sztrájk, sztrájkot érve nemhogy a jogos vállalati nyereség, de sőt maga a forgó tőke is veszélyeztetve van, a mikor a munka késői befejezése miatt előálló kártérítési kötelezettség előre kimeríti a vállalati hasznot, s megfosztja az iparost, a kereskedőt szellemi munkájának és anyagi tőkéjének polgári hasznától, amikor az ezuttal elsorolt körülmények az általános szegénységet annyira fokozták, hogy a készpénz vásárlóknak száma lebetőleg megfogyott, a hitellel vásárlók ellenben ijjeszően megszáporodott; amikor a bankszerű és a magán hitel lett egész tömeg megélhetésnek feltételévé: akkor tekintetes Pénzügyigazgatóság nem vagyonsodásról nem a jövedelmek emelkedéséről, hanem azoknak mindenit és általános csökkenéséről és visszafeljövéséről van szó.

Es most bátrak vagyunk ké dezni, hogy vajjon jogos-e a kincstárnak azon szándéka, mely ebből az elenyedt helyzetből — mint az adó emelési javaslatok mutatják — még hasznot kíván magának? Telelet: semmiestre sem! Es ennek dacára sok hely 50 százalékos, nem ritkán 100 százalékos, sőt van eset, amelyben 200 százalékos adóemelést javasolnak — a hozzánk érkezett panaszok szerint holott nincs egyenesen olyan jövedelmező foglalkozás sem, amelynek forgalma az előző cikluséhoz képest egyáltalán emelkedést mutatna.

Azt belátjuk, hogy az állampak folyton fokozódó kiadásai mind több és több bevétel igényelnek. Ezt a bevételi többletet azonban elérni a kincstár új adóalanyoknak keletkezésével, nevezetesen évenként adó alá kerülő addig adómentességet élvezett temérdek épületek, jövedelmező ipari vállalatoknak és az egészen újonnan adózóként felvett III. adóosztályu és más adóköteleseknek megadóztatása által. Helyeseljük azt is, a midőn olyan már meglevő és megadóztatott jövedelmező foglalkozások adója emeltetik, amelyeknek forgalma a legutóbbi évben emelkedést mutatnak, de nincs semmi értelme, mert semmivel sem indokolható a forgalom emelkedése tehát a jövedelem fokozódása hiányában való adóemeléseknek.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter ur 52551—1906 sz. a. kiadott körrendeletével megszabta az adóivető bizottságok előadónak működési irányát. Es a midőn az adójavaslatoknak betekintéséből szerzett tapasztalatok után a fentieket a tekintetes pénzügyigazgatóság nagybecsű figyelmébe ajánlani szükségesnek tartottuk, egyben tisztelettel kérjük, hogy a már legközelebb megkezdődő adótárgyalásokhoz a bizottsági előadó urakat úgy a fenti pénzügyminiszteri körrendeletnek szem előtt tartására, mint a fenti tényeknek megszívlelésére utasítani méltóztatassék.

benne. — Ez én voltam, — szólt az öreg, — s m solyogva tette hozzá; — ötven év előtt. — Aztán jöttek sorba a többi képek; olyikon husz harminc ember. Az öreg magyarázta. Husz meg huszonöt meg harminc év előtt, — az Isten megmondhatója, hogy hány év előtt. — Jóformán mind elhagyták már — nem tudom hová lettek, talán meg is haltak — szólt az öreg még mindig csöndes rezignációval mosolyogva.

Aztan beszélt a koszosokról, virágokról meg hogy a szép asszonyok annepeték — elárasztották szeretettel — egykor régen.

Nagyon elszomorodtam ő pedig ezt látva, elkezdett nevetni és így mondta, — „Hagyjuk ezt a sok régi holmit, beszéljünk okosabb dolgokról.”

De én nem igen tudtam megválni oly egyszerűen ezektől az emlékektől. Valami szorongás férközött a bensőmben, egy nagy hosszú élet emlékei vannak ime itt, mi lesz velük majd valamikor? Az öreg mintha megérezte volna ezt a ki nem mondott kérdést, odavetette:

„Ha majd meghalok, kidobják ezt a sok lim-lomot, vagy rahajigálják a koporsómra s aztán vége a komédiának!”

E keserű szavakat is mosolyogva mondta! De bennem feltolakodott egy kérdés. Hát oda le, nem viszel magaddal semmit? Hát minden csak komédia? Ezért élünk? Érdemes az?

— „Nem érdemes” szólt az öreg még

mindig mosolyogva. — Majd elgondolkozott egy kissé s aztán odavont egy drága művi piciny szekrénykéhez s annak egyik fiókjából drágaköves tartóból, kivett egy régi arcképet. A már elszárgult fotografiáról a tavas minden derűje sugárzott felé, egy kacagó leány arca.

A szeme fénye ragyogását még most is látni rajta. Hosszan néztem ezt a képet aztán rápillantottam az öregre. Nem mosolygott már, az ajka összeszorult, szeméből lassan alápergett egy könnyecpp s arcát elfödve, a képet szívéhez szoritva auttogta.

— Ezért érdemes élni. —

— Ne hidd, hogy egyedül vagyok s ne hidd, hogy egyedül leszek. Ezért az egyért feláldoztam volna mindent. Ezt az egyet magammal viszem oda le! Minden elporlad, csak az érzésemről nem tudjuk, hogy hová lesznek, hová tűnnek...

Amint itt ülök a szobámban, a látogatás jut eszembe, érzem, hogy elérkezett a nagy pillanat. Keresek, kutatok, örülöként szágúdozva a magam emlékei között. Egy arcképet keresek, azt az arcképet keresem, de nem találok sehol, nincs nem volt s nem is lesz soha — s nekem kimondhatatlanul fáj a szívem.

Nemeskéri Kiss József.

Kelt a Debreceni Kereskedő Társulat tagjainak 1906 augusztus 9-én tartott értekezletéből.

Fenyő Zádor Lajos Dr. **Varga Lajos**
elnök. ügyész.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 10.

Teljesen beavatott oldalról kapjuk a felvilágosítást azokról az elvekről, melyek szerint a választói jogról szóló törvényjavaslat a belügyminisztériumban készül, illetőleg miféle utasítást kaptak azok a közegek, kik a javaslat előkészítésén dolgoznak.

A választói jog általános. Vannak azonban az általánosságnak a részletekben lefektetett korlátai, neha a vagyoni cenzust teljesen elejtik és helyébe a magyar nemzeti intellektuális cenzus lép.

Választó lesz:

1. Minden 24 életévét betöltött magyar állampolgár, aki magyarul írni és olvasni tud.

2. Minden önálló kereskedő és mindenki, akinek szabályszerű iparigazolványa van. (Ez Kossuth Ferenc kívánsága.)

3. Minden katonaviselt emer. (Ez Apponyi kívánsága.)

A választást azonban nem községként, hanem körjegyzőségként tervezik.

Aziránt, hogy titkos lesz e a választás vagy sem, még nincsen döntés és ez a kérdés egyelőre nyitva marad, míg a minisztertanács fog a kérdéssel foglalkozni. Azért tanulmányozzák a különböző titkos szavazási módokat és ezeket alternative fogja a belügyminiszter a minisztertanács elé terjeszteni.

A kerületeket újra beosztják. Az utasítás az, hogy a beosztásnál elsősorban a magyarság elhelyezésére kell tekintettel lenni.

Egyidejűleg módosítani fogják a kuriai bíraskodásról szóló törvényt és teljesen el fogják tiltani az etetést és itatást, valamint a fuvardijakat is.

Nyílt kérdés marad az is, illetőleg a minisztertanács fogja eldönteni, hogy papok és tanárok lehetnek-e a jövőben képviselők.

Polónyi igazságügyminiszternek az a különleges álláspontja, hogy a nemzetközi szociálistákat még akkor is ki kell zárni a választói jogból, ha magyarul tudnak, vagy egyébként a teltjelzett három pont alá esnének. Ezt a felfogást a kormány tagjai nem osztják ugyan, de viszont az a nézetük, hogy nem lehet képviselő, aki a magyar alkotmányt negálja és ezért valószínűleg befogják hozni, angol mintára, a képviselők felesketését az alkotmányra.

(Miniszterek munkája.)

A politikai helyzet a nyári szünet alatt, mint előrelátható volt, eddig változatlan maradt. Nem is valószínű, hogy ősz előtt nagyobb hullámverései legyenek, bármennyire szeretnék is különösen azok, akik haladó vizeken eveznek. A politikusok nagy zöme nincs a fővárosban, a kormány tagjai közül is csak Wekerle miniszterelnök és Andrássy belügyminiszter tartózkodnak a fővárosban. A hét elején itt volt Apponyi is. Előrejelzett hivatalos dolgait s tegnap visszautasított a birtokára. Nem is jön Budapestre szeptemberig. Wekerle munkálatai főleg a progresszív adóra, Andrássyéké főleg az alkotmánybiztosítókra vonatkoznak. Az egyes minisztériumok most állítják össze az 1907-iki

költségvetést is, amely már lényegesen más irányelvek szerint készül, s más keretekben is mozog, mint az idejé. Wekerle e hó végéig teljesen el akar készülni munkájával, mert a jövő hónapban idejét előreláthatólag teljesen igénybe veszik a kiegyezési tárgyalások, melyek szeptember első napjaiban megkezdődnek.

IRODALOM.

Kaufmann Lajos érzelmei.

— Irodalmi szenzáció. —

Zöld borítéku és nem kevésbé zöld tartalmu új verskötetet küldtek be hozzánk tegnap. Az új poéta neve Kaufmann Lajos.

Ugyanazért a pénzért, a mennyibe egy közönséges Petőfi kötet kerül, mindenki megveheti a Kaufmann Lajos érzelmeit. Huszonöt oldalnyi érzelme egy koronáért: belátható, hogy ennél jutányosabban, kulán sabbtan és leszállítottabban még a legöregebb érzelmi alanyok sem szállíthatnak érzelmeiket, különösen ha azok rémesek — akarom mondani rimesek és Kisjennőn jelentek meg. Kaufmann Lajos azonban minden jog fentartásával írja meg verseit s talán ez az oka, hogy érzelmeit ilyen gunyáron vesztegeti.

Pedig mi csoda érzelme ezek! Nagyok, nagyobbak sőt legnagyobbak. Példának okáért vegyük elő az első számú érzelmet, melynek a címe: Gond a hazáért. Ime:

A gond lesz az okozója
Korai elmúlásomnak,
Homlokomra a hon gondji
Már ily ifjan ráncot vonnak.
És tekintésük ősz fejemet,
Mely szívtém nem husz évre vall;
Ez ismét e szócskát sinyli:
Magyar, magyar, újra — magyar.

Mindezekből megtudjuk, hogy Kaufmann ur korán fog elmúlni, mint a gyertyaszál, mely tuvalevőleg sötét és elhagyott szobában áll. És mindezt miért? A hon gondji ért, melyek már kora ifjuságukban azzal foglalkoznak, hogy Kaufmann ur homlokára ráncot vonjanak. Méltóztassék továbbá a Kaufmann ur ősz fejét tekinteni. Ez a fej nem öt, nem tíz, nem tizenöt, de nem is husz évre vall, hanem legalább huszonégyre, amelyen túl már csak a fuccs van hátra. Ez a fej — óh borzalom — sinylik, még pedig egy szócskát. Ez a szócska az, hogy magyar, még pedig háromszor magyar, Méltóztassék elképzelni, mi lenne a fentemlített fővel, ha négyszer lenne szó a magyarról. Rattentő elképzelni is. De menjünk tovább.

Nincs reményem a jövőben,
Itt is, ott is egy merénylő,
Ki a haza ellen támad,
Jó szerencse, hogy mellé 16.

Igy adja elő érzelmeit Kaufmann Lajos. Rémület fog el bennünket. Rendőr, rendőr! Merénylő a küszöbön! Sőt nem csak egy merénylő, hanem itt is egy, ott is egy: összesen kettő. És mind a kettő löfegyverrel támad a haza ellen! Még igazán szerencse hogy nincs gyakorlatuk a céllovészteretén és így csak melléje lönek, Figyelmeztetünk tehát mindenkit, aki a Lajtha tulsó oldalán állva a lövőgolyót kap a hasába, hogy a merénylő vonatkozólag forduljon bővebb információért Kaufmann urhoz. Kérjük továbbá a lövöldöző egyének sürgős letartóztatását.

Hogy mily nemes intenciók vezeték Kaufmann urat, arról a következő versszak tanuskodik:

Mert a külföld még nem tudja
Hogy haánk önálló állam,
Gondom lesz rá, hogy megtudja,
Nyomja bár száz gond a vállam.

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur! Menjen aludni. Kaufmann ur elvégzi ön helyett a magyar állami önállóság teljes ki-domborítását. Bár nyolevontan felül, egész százig terjedő gond nyomja kiváló költőnk vállát, neki mégis gondja lesz reá, hogy a külföld megtudja hazánk önállóságát. Amennyiben ön, nagyméltóságú Belügyminiszter ur, nem hinné el, hogy így áll a dolog: egy koronáért maga is meggyőződhetik róla. Csak meg kell vennie a Kaufmann ur érzelmeit. Huszonöt oldal csak egy korona. Occasio! Occasio! Nagy érzelmi kiárusítás!

Uram isten, milyen szomorú lenne ez a világ, ha költők nem lennének.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

Mi volt hajdan a tudomány?
Jeleseknek hó: palástja...
Ma sokszor a becstelenség
Utálatos maskarája.

Mindegy a szegény bakáknak
Ha szidják, avagy dicsérik;
Ez is az is németül megy,
Sem azt, sem ezt meg nem értik.

A Nagyerdő nyáron.

— augusztus 10.

Itt van a város tőszomszédságában a Nagyerdő, valóságos paradicsom s gyöngye városunknak, remekül parkirozva, kényelmes és olcsó közlekedési eszközökkel.

Tavasszal valóságos illat és buja lombozat, úgy, hogy az embert benne a legkellemetesebb érzések töltik el.

Fel is használja közönségünk az alkalmat s ezrivel lepi el a nagyerdő sáta utait.

Most azonban nyáron, a nap forró hevétől, a levelek egyre hullanak, az utak porosak, vasárnap délutánokon, mikor boldog boldogtalan itt keres üdülést a heti fárasztó munka után, olyan por kerekedik benne s beszállja az ember arcát, hogy nem csoda aztán, hogy akinek csak egy kis módja is van a világon, hátat fordít Debrecennek és a Nagyerdőnek.

Sírás nd is van most a Nagyerdőn, a madarak is a lla n k már, egész napon át egy-két ember lézeng benne, az esteli órákban csak akad mégis néhány elkényszerezett alak, kinek mindegy, csak az erdőn lehessen: így a Nagyerdő, mely mint üdülő hely ritkíthatna pártját, teljesen néptelen s a fő, nyári id szakkban élvezhetetlen.

Szomorú, de való igaz, hogy az a természet szépség a lakosság által nincs kelendő méltányolva, pedig megérdemelnék azok a vén tolgfák, hogy őket felkeresnénk.

Mi mindent tudnának beszélni ezek a vén fák a régi Debrecenről, a régi debreceni életről.

— **Szenélyi hír.** Dr. Láng Sándor, műtő orvos nyílti tanulmányutjáról visszatérően, orvos praxiszát újra megkezdette.

— **A Bocskay szoborbizottság** e hó 13 án délelőtt 11 órakor ülést tart, amelyen a szobor talapzata ügyében véglegesen határoznak.

— **Augusztus 18.** A király születésnapjának évfordulóját ebben az évben is megünneplik hivatalosan Debrecenben. A múlt évben nagyon szomorú volt ez az ünnep s a hivatalos testületek kelleltenül vettek részt benne. Nem volt csoda. Az abszolútizmust azon időtájt harangozta be a Fejérvári-kormány, s attól lehetett tartani hogy király és nemzet között egészen meglazul az összekötő kapocs. Az idén annál nagyobb örömmel és lelkesedéssel foglalkozni az ünnep. Nemzet és király között áldásos és remélhetőleg hosszantartó béke képezi a harmóniát s a nemzetnek véréből való kormány igazgatja sorsát. Augusztus 18-án megünnepelésének hivatalos programját már össze is állították a városházán; a program semmiben sem különbözik az első évekeiktől. A városi tanács, megyei tisztikar és más testület, Veszprémy Zoltán főispán vezetésével sorra meghallgatják az egyes felekezetek templomaiban az ünnepi istentiszteletet.

— **Elhunyt tanár.** Nagykőrösről írják Ádám Gerzson királyi tanácsos, a nagykőrösi református főgymnáziumnak 48 évig tanára, negyedszázadon át nagyérdemű igazgatója, tegnap 74 éves korában elhunyt. Az elhunyt tagja volt annak az országos hírű tanári karnak, mely az ötvenes években Arannyal, Szász Károlylyal, Szilágyi Sándorral, Salamon Ferencsel, Mentovichesal, Kiss Lajvssal, Tomorival, Ács Zsigmonddal és Wargha Jánossal Nagykőrösön működött. A Dunamellési egy házkörület tanácsbírószággal tisztelte meg érdemeiért. Hölét testvéreinek és gyermekeinek kívül nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése szombaton délután lesz.

— **Kossuth-síremlék helyreállítás.** A fővárosi tanács, a Kossuth Lajos-mauzóleum művezetőségének az előterjesztése, elhatározta, hogy a majus 16-án villámcsapás folytán megsérült Kossuth-mauzóleum épületét sürgősen helyreállíttatja. Erre a célra megszavazott a tanács 14.521 kor. 75 fillért. Felhívta a tanács a művezetőséget, hogy ezt a munkát haladéknélkül hajtassa végre.

— **Hirtelen halál.** A rendőrség ma jelentést tették a zenede épületében lakók, hogy az udvaron Suba István 26 éves félkegyelmű legényt holtan találták az udvaron. Az orvosi vizsgálat nem tudta megállapítani a halál okát, miért is ma délután 4 órakor a kórházban, ahova ifjú Orosz László, rendőrfogalmazó szállíttatta, felboncolták a holttestét. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen megfuladt. A torkán támadt daganat és miután orvosi segélyben nem részesült, a daganat megfojtotta. A házbellek állítása szerint már tegnap is fulladozott. Mondják, hogy a szerencsétlen félkegyelmű legény, aki az iparosok sátraid hordozta, jómódu debreceni családból származott, de az örökségét elűtötték a kezéről. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **A Homokkerti ref. olvasó egyesület** saját pénztára javára, a homokkerti óvoda udvarán felállított kényelmes sátor alatt augusztus 19-én este műkedvelő előadással egybekötött zártkörű ténomulatságot rendez. Belépti-díj személyenként előre váltva 1 kor. 20 fill. Este a pénztárnál 1 kor. 40 fill. Minden jegy tulajdonosa fél liter ingyen bort kap. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A mulatság kezdete este 7 órakor.

— **Megszökött a bilincseivel.** Sok keresés után tudták csak kézre-

keríteni a derecskei csendőrök Gudási Miklós baculi cigányt, akit már régóta nyomoztak többszörös betörés és utonállásért. Délőtt osították el a batárban, mindjárt be is akarták hozni Debrecenbe az ügyesség fogházába, hogy biztos helyen tudják. Hanem a cigány kifogott a buzgó csendőrökön. Mikor az országuton kísérték, hirtelen az árokba ugrott és a közeli kukoricásban eltűnt. A meglepődött csendőrök utána iramodtak, sőt lőttek is, de alkalmasint nem találták el az esti szürkületben. Felkutatták az egész környéket, de a cigányt nem találták. A legérdekesebb, hogy a bilincseit is magával vitte a vakmerő ember. Országszerte kövözik.

— **Az amerikai menyaszony bucsuja.** A debreceni m. á. v. gépjavitó műhelyének „Egyetértés dal és zene egylete” abból az alkalomból, hogy a gépjav. műhely igazgatójának közp. leánya, Margit Amerikába megy férjhez Csépe István ottani ref. lelkészhez, tegnap este szenerádót rendezett a távozó tiszteletére. Magyar népdalokat, bucsu éneket és műdarabokat játszottak az ünnepelték és nagy közönség jelenlétében. Majd az ünnepelt högy kívánságára annak kedves darabját, a „Terve Susmeni mak” c. findalt énekeit el, melynek elhangzása után Podolszky Margit urleány néhány meleg szóval érzékenyen köszönte meg a figyelmet és bucsuzott el, kifejezve hogy bár emberi mérték szerint messze szakad e hazától és e várostól a lelke mindig itt lesz, itt marad. Könyezve dobott egy virágcsokrot a dalosok közé majd három nagy virágcsokrot tépve szíjjel szálanként osztotta azt szét a dal és zeneegylet tagjai között, akik egyenként járultak a bucsuzó elé, s kezesókkal bucsuztak szereteit igazgatójok távozó leányától. A távozó még néhány csokrot a közönség közé amely elszórt lassanként és bezárultak a bucsuzók mögött az ablakok. Az esküvő Amerikában lesz, melyen a Podolszky családot Nánássy Lajos amerikai ref. lelkész és neje aki Podolszky leány, fogja képviselni.

— **Körözött szélhámos.** A debreceni rendőrség most 30—36 éves, az erdészek és vadászok kékes szürkés ruháját viselő szélhámos után kutat, aki többnyire papokat és tanítókat szokott becsapni. Azzal szokott beállítani kiszemelt áldozatához, hogy a fiát akarja elhelyezni nála. E címen pénzt kér kölcsön és lop, pár nap múlva pedig odébb áll.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiskakában.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csusz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemesben páratlan, már nehányezori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu” gyógyszerár. 107—x 51.

x **A vidék legrégebbi ékszerüzlete** a Debrecenben fennálló Blau Lipót és Fiai Utóda cég beolvadt a 24 éve fennálló Lőfkovits Arthur cégbe; melynek főnöke, mint kiváló szakember, solid üzletember országszerte előnyös hírnévvel bír.

x Az Arany Blka kávéházban minden este cigányzene.

TAVIRATOK.

A cári család költözése.

Pétervár, augusztus 10. A cári család a legközelebbi napokban elhagyja Pétervárt, s Carszkoje-pelóba költözik. Az óvintézkedéseket megtették.

A francia hadsereg reformja.

Budapest, augusztus 10. Párisból írják: André tábornok volt hadügyminiszter a Courier Europeen-hez intézett levelében a francia hadsereg reformjának szükségéről szólván, azt mondja, hogy e feladatnak legjobban Clemenceau felelne meg.

Oroszországból.

Budapest, augusztus 10. Moszkvából írják: A parasztszövetség bűnügyét szeptember végén fogják tárgyalni. A vádlottak nagy részt tanítók; csak egy panaszt van köztük.

Pusztító égháboru.

Milánó, aug. 10. Tegnap délután több óra hosszat tartó égháboru dühöngött, amely a város több pontján, különösen pedig a kiállítás területén óriási károkat okozott. Elpusztult a léghajós pavillon, továbbá a tengerész kiállítás, francia, belga és svájci pavillonok. A beomlott francia pavillon gerendái nagyon sok embert agyonütöttek. A viharokozta kár körülbelül 6 millió lira. A kiállítást egyelőre bezárták.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 9.

Buzakinálát kielégítő, vételkedv javult. Kedvezőbb irányzat mellett 23.000 méter-mázsa került forgalomba tartott áron. Egyébb gabonanemek közül tengari nyugodtabb, többi változatlan. Idő: boros.

Buza októberre	14 80—82.
Buza áprilisra	15 33—40.
Rozs októberre	12 38—40.
Rozs áprilisra	12 84—86.
Zab októberre	12 70—72.
Zab áprilisra	13 06—08.
Tengeri augusztusra	12 44—46.
Tengeri szeptemberre	12 60—62.
Tengeri 1907 májusra	10 62—64.
Rapce augusztusra	32 50—70.

Törvénykezés.

§ **Lelkész és főispán.** Eszékről jelentik: A büntető törvényszék előtt tegnap folyt le a Lukics szerb lelkész által Mahalovics Antal főispán ellen becsületsértés miatt emelt panasz végtárgyalása. A panaszra egy Verőcevármegye törvényhatóságának tavaszi közgyűlése alkalomával lefolyt incidens adott okot, a mely alkalommal Lukics vádjára szerint a főispán elnöki helyéről a lelkész eljárását szemtelenség monddta. A vádlott főispán személyesen védő nélkül telent meg a tárgyalási teremben és azt vallotta, hogy a néki imputált kijelentést nem tette. Ezt a közgyűlésen jelen volt összes törvényhatósági tagok bizonyítják. Dragolics Márton, a Narodne Obana munkatársa, azonkívül egy büntetett előlő volt kerületi előljáró, a magánvádló által megnevezett tanúk eskü alatt azt vallották, hogy az inkriminált kijelentést hallották. A tárgyalást Zepics szabadságon lévő alispán kihallgatásáig elnapolták.

Szerkesztői-posta.

Állami tisztviselő. Tudomásunk szerint nek van igazsága. De utána járunk és megírjuk levélben.

B. K. Az osztálysorsjegyek huzási jegyzékét, a régebbieket is, bármelyik bankházban vagy elárusítónál megtalálja.

Még csak néhány napig.

Debrecenben a Szénavásártéren
KLUDSKY KAROLY zoológiai

műlovardája

Ma és naponta este 8 ó. ragyogó
előadás,

A ki nevetni akar, az ma este okvet-
lenül jöjjön a cirkuszba.

Mindennap más és más válogatott műsor.

Kettős Trapez

előadja THEHYK ur.

Szenzációs! Nagyszerű! Szenzációs!

Vadállatok modern szelidítésének csodája!

15 óriási berber-oroszlán 6 bengáli tigris
Egy időben egy csoportban idomítva és elővezetve
az igazgató ur által.

Uj! Itt először! Uj!
THE EDIVARDS.

Négy utazó gyermek az 6 bámulatos mutat-
ványakkal a román gyűrűn.

Uj! TANDEM, Uj!

ovagolva 2 erre dressirozott loval Kludsky ur által

TAUTZUR

mint kitűnő ugró falábon.

A legújabb idomítás **Kludsky** igazgató
ur által.

- 4 Stíriai minta csődör.
- Francia tehér ugró ló.
- Ló és elefant.

Fellepnek az összes bohócok kacagtató
trefaikkal.

Egy eredeti magyar ostoba **AUGUST**
előadja Tautz ur.

Előadás kezdete naponta este 8 órakor.

Helyárak: I. páholy 6 személyre 9 frt. Páholy-
ülés 1 frt. 50 kr. számozott ülőhely
kr. 20 kr. I. hely 1 frt. II. hely 80 kr. III. hely 60
frt. Karzat 20 kr. — Jegyek előre válthatók a lovardában
d. e. 11 órától este 6-ig. Este penztartás 7 órakor.

Kiváló tisztelettel 409-x-1

KLUDSKY KÁROLY,

igazgató tulajdonos.

Az állatok megtekinthetőek nappal is 20 krajcar belepő-díjja

Lähne féle tan- és nevelő intézet
SOPRON.

Elemi iskolával, 8 osztályu nyil-
vanos főgimnáziummal, érettségi
vizsgálati joggal és realiskolával

Felvesz fiugyermekeket 6 éves koruk-
ól fogva. Egyéni tanítás és nevelés.
Belkiismeretes és szigoru felügyelet.
Tanulmányok rendre és önálló munkás-
ságra szoktattanak.

Prospektussal és mindennemű felvilá-
gosítással készségesen szolgál

az igazgatóság.

8647—1906.

Kaszáló haszonbérbe-adás.

A város tulajdonát képező fenesikai
és paci ugy nevezett vákáns kaszálók-
nak haszonbérbe adása f. 1906. év augusz-
tus hó 16-án csütörtök délelőtt 8
órákor a felső-páci csőszháznál (Czirják
erdővédnél) a bányai vákáns kaszálók-
nak haszonbérbe adása pedig ugyan-
azon nap délelőtt 11 órákor a Ludas
csárdánál nyilvános szóbeli árverésen
fog eszközöltetni, mely árverésre az ér-
deklődők meghivatnak.

Felvilágosítással a városgazdasági
ügyosztálya szolgál.

Debrecen, 1906. augusztus hó 8.

A városi tanácstól.

≡ Felvétetik ≡

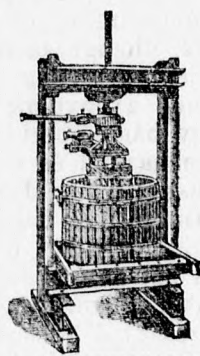
egy leányka, ki a polgári leányiskola
I. vagy II. oszt. és a német nyelv el-
sajátítása végett Szepességre óhajtana
jönni,

Strompf Károly
kereskedőnél

Késmárkon,

40 korona havi fizetéssel teljes
ellátásra.

Nevezettnek van egy kis leánya, ki
tisztán beszél németül és polgári leány-
iskola II. osztályába fog járni.

URSUS

a legtökéletesebb szabadalmazott
borsajtó, felsőnyomással három át-
tétellel. **Vasgerendaszerkezet,**
legmagasabb nyomó képesség, a
tököly egy darabban leemelhető;
a mint vasrészekkel nem érintke-
zik ezáltal a bor megfeketedése
kizárva. — Könnyű kezelés kevés
munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint,
vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bér-
mentve. — Lőpor árusítás. 416.x 1.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a
BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA ékszerüzletet megszerezvén, hogy a
n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a
legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet
a helybeli piacon 24 éve létező üzletemmel egyesítettem.

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad
Lőfkovits Arthur cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is,
hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is
olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői an-
nál szivesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni,
mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgá-
latra, óriási választékra és a lehető legjutányosabb árakra találhatnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába
ajánlva

vagyok kész szolgálja

Lőfkovits Arthur

órák és ékszerész.

DEBRECEN.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági lakotya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földaraboltatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref egyház küldöttsége.

Mentő-szekrények!

minden nagyságban,
Miniszteri előírás szerint.

Schön Sándor

keztü, kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Kiss Bertalan

első hmvásárhelyi

temetési intézete

és

kőfaragó-üzletében

ezen szakmákban jártas egyén azonnal betölthető állandó állást nyerhet.

Az ezért járó összeget kérem postai megbizással beszedni,

Tisztelettel

KISS BERTALAN

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap :

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára :

Egész évre : 28 k.
Félévre : 14 „
Negyedévre : 7 „
Egy hónapra : 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím : „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

**Klimatikus
gyógyfürdő.**

GLEICHENBERG

(Stájerország.)

Nyári üdülő.
IDÉNY:
Május—Október.

Gyógyjavallatok : Légzőszervek hurutus bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, szíri-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök : Inhalációs theropia, pneumatikus kamarák, hidegvizgyógyintézet, szénsavas fürdők, Fungó-gyógymód stb. stb.
Gyógyforások : Konstantin-, Emma-forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kecsimegrendeléseket elfogad a Fürdőigazgatóság. ■

Zacherlin

Nagyon segít és utólérhetlen féregpusztító Üvegekben vásároljuk.

Kapható:

- Debrecen**
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

- Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

- Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József
Berettyóújfalú:
ifj. Weiszberger Ignác
Rohart Nándor
Érmihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Móríc
Hajduböszörmény:
Gemmebeck József

- Tulogy Ferenc
Hajdunánás:
Slahta József
Hajduszoboszló:
Körner Lola
Tiszafüred:
Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

kereskedőknél.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takerékosságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarék-gyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, **hogy havonként legalább egyszer elhozzák** azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhesstük,

Ha csak **20 fillért** becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid **5 év** alatt is

Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4020.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsrajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.